

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 25. marca 1898.

Leto IV.

Potovanje okoli sveta.

(Črtice iz dnevnika slovenskega pomorskega častnika).

Tenerifa, eden kanarskih otokov, je španska posest in znamenita zaradi krasnega in zdravega podnebja. Mnogo jetičnih bogatašev obiskuje ta krasni otok, da bi si zopet pridobili izgubljeno zdravje. Otok s prijaznimi mesti „Santa Cruz, Laguna, Oratava“ in dr. ima plodno južno rastlinstvo, ki raste po dolinah sicer popolnoma vulkaničnega otoka in ob glavni gori, znamenitem Pico de Teyde ali Pick Tenerife. Le vrhunci so goli, in omenjena gora je pogosto pokrita s snegom. Znamenit je ta vršac ravno zaradi rastlinstva vseh klimat, ki se nahaja ob njem, pričenski ob vznožju s tropično vegetacijo, se izpremenja ista do najskromnejše planinske vegetacije pod vrhom, kateri se dviguje do višine 3800 metrov. Pod goro je prijazno mesto Oratava s krasnimi vrtovi, lepim botaničnim vrtom in velikim hotelom za tujee.

Po široki cesti ob obali smo prišli v mesto Caguna, kjer je mnogo starinskih spomenikov. Eno najstarejših dreves najdeš tam (Drago drevo.)

Dalje po cesti prideš na vzhodno obalo v živo mesto Santa Cruz. Izvrstna luka z lepimi in umetnimi stavbami daje mirno zavetje prihajajočim ladjam. Tam smo našli špansko štacijsko ladjo in več kupčijskih bark različnih

narodov. Tudi prej omenjena laška ladja je prišla dva dni za nami sem. Sedanji prebivalci so večinoma iz Evrope došli Španci. Nekdanji prebivalci „Guanhi“ so sedaj že popolnoma izmrli. Živalstvo je le slabo zastopano; razun pogosto se nahajajočih kuncev najdemo le ptice selilke, kljunače, golobe, nekoliko jerebice in ptice roparice, sledeče jim na potovanju. Nasprotno pa mrgoli vse ptice pevk, posebno kanarčkov, pradedov naših izbinih pevcev, ki pa s svojimi rujavkastimi krili bolj na naše vrabce spominjajo.

Dne 25. oktobra smo zapustili pri ugodnem vetru to špansko posestvo in jadrati proti domovini onih narodov, pri katerih ne najdeš bledoličnih gospic, ki v svoji priprostosti še ne poznajo kulturnih potreb in njih nasledkov in do sedaj le malo več poznajo ko svojo koč v črni Afriki.

Pri ugodnem severovzhodnem pasatu smo jadrati in dospeli 1. novembra pod obalo etijopsko. Po načrtu bi bili morali v luko St. Louis, glavno mesto francoskega Senegala, ki ima 20.000 prebivalcev. Ker pa je luka, ako se more sploh tako nazivati odprto morje pod obalo, zelo slab prostor za ladje in brez zavetja proti valovom in ker je zveza s krajem zelo težaven i dolg pot za čolne, odpluli smo dalje proti jugu v najboljše senegalsko pristanišče Dakar.

Reka Senegal je namreč sedaj že skoro popolnoma pretrgala zvezo mesta St. Louis z morjem z nasipom, čez katerega le manjše ladje in čolni še morejo priti do mesta in sicer skozi ozke prostore v tem nasipu, po katerih se reka izteka v morje. Ti se pa mnogokrat spreminjajo, tako da so tudi zemljevidi popolnoma nezanesljivi. Radi tega je zgradila vlada železniško progo do dakarske luke, in sedaj nakladajo po Senegalu prihajajoče tvarine šele v dakarski luki na različne parnike in jadrenice. Prihaja pa tudi vse uvozno blago po tem potu v notranjo deželo.

Dospeli smo 2. novembra v Dakar. To mesto, ki ima 4800 prebivalcev večinoma zamorcev, je zelo redno zidano. Po ulicah so lepi senčnati dreveredi, skoraj vsaka hiša je z vrtovi obdana, kar dela prav prijazen vtis. Po drevoredih sede skupine zamorcev, ki kvartajo ves dan ali navadni marjaš ali pa neko igro, slično dami, pri kateri mesto ploščice skopljejo kockaste jamice v pesek in igrajo s kamenčki. Sredi mesta je velika tržna dvorana, v kateri prodajajo meso, ribe, sadje, zemeljske orehe, različne korenine, staro orožje i. t. d. Po mestu je več državnih poslopij, lepa konjiška vojašnica, velika bolnišnica in nekaj cerkva. Tudi druga poslopja po mestu so prav čedna in se razlikujejo prav ugodno od mesta zamorcev, ki se raztega bolj v notranjo deželo in obsega skupino koč iz likovine zgrajenih, od kojih zopet štiri ali pet tvorijo večje dvorišče, ki je s plotom ograjeno. Med temi kočami je mnogo drevja in prav lepa vegetacija, tako da se nam prav prijazen zdi sicer precej enolični prizor sivih koč.

Dakar ima izvrstno naravno luko, ki je še zboljšana z različnimi umetnimi zidovi, v katerih nahajajo ladje najmirnejše zavetje. V Dakarju stanuje okolo

1400 zamorcev in nekaj stotin Evropeev, večinoma Francozov. Podnebje za Evropece ni posebno zdravo, vročiinska bolezen nastopa pogosto, a nikakor ne v tem obsegu kakor se sicer čita. Mnogo belih biva tam leta in leta, ne da bi se jih lotila ta bolezen.

Prebivalci senegalski so večinoma po rodu Olovi ali tudi Ivelovi, ki so najtemnejši zamorci vse Afrike. Ti zamorci so dobri otročji ljudje in čvrste postave. Ženske imajo v mladosti lepo postavo in so nekatere tudi prav čednega obraza. Vražjeverstvo je zelo razvito med ljudstvom, in takozvani kralji ali starešine delajo jim talismane zoper vse bolezni, nepravilike in nezgode. Ne vidiš ga zamorca v teh krajih, ki ne bi imel okoli vratu ali na roki ali na nogi privezan svoj gri-gri, ki ga varuje pred vsem slabim. Ribiči in čolnarji, ki so vedno na vodi, imajo tak talisman proti morskim volkom. Tak gri-gri je iz koščeka usnja, v katerem je vшит pergament s kakim blagoslovom. Mnogokrat pa tudi vidiš le kak kos lesa ali blagoslovljene kamenčke, ki jih nosijo, kakor pri nas svetine, na životu.

Prebivalci so večinoma mohamedanske vere, zaradi tega živijo zelo zmerno, ne pijejo vina in ne jedo svinjskega mesa; s sadjem, koreninami in vodo je zadovoljen zamorec ves dan. V mestu govori vsakdo razun svojega narodnega jezika tudi francoščino, katero prav dobro in razločno govore.

Živalstvo je zastopano v Senegalu prav dobro. Različne antilope se pasejo po brezmejnih planjavah; ječevci, kune in zajci se skrivajo po grmovju; prepelice in jerebice nahajajo obilo po polju; krasni metulji, hrošči in drugi mrčesi oživljajo planjavo. Mogočna drevesa, kruhovec in različne palme, se dvigajo iz nižjega grmovja, obstoječega iz vinske palme (*Raphia vinifera*) in drugih rastlin, med katerimi se pogostoma nahajajo krasni mlečnjaki (*Eupharbiaceae*), svoje mogočne vrhove proti nebu. Po tleh raste mnogo zemeljskih lešnikov (*Arachis*), ki so glavna hrana prebivalstvu na deželi. Tudi banane najdeš tu zelo pogostoma.

Dne 8. novembra zjutraj smo odšli pri slabem vetru proti jugu. Pod brodom je bilo v vodi polno rib, kakor se vedno lahko opazuje pri počasni vožnji in blizu kraja, polno malih morskih volkov in njihov najzvestejših spremljevalcev ščitonošcev, ki se časih tako krepko drže morskih volkov, da smo jih še pri vjetih morskih volkovih opazovali in jih le težko odstranili.

(Dalje prihodnjic.)

Črtice iz Boke Kotorske.

Spisal J. Macher.

Dve glavni svečanosti nahajamo na otoku. Prvo, vršče se 15. maja, v spomin sijajne zmage nad Turki l. 1654., hočem natančneje opisati. V nedeljo poprej prenesejo sliko ob 4. uri popoldne iz otoka v Peraško cerkev. Navlaš

podamo se popoldne tje, da vidimo to malo slavje. Uro in pol dobre vožnje na štiri vesla, pa smo tam. Iz bližnje okolice prihaja narod v čolnicah; vse je oboroženo, vse strelja s samokresi ali s čeferdari, dolgimi okrašenimi starinskimi puškami. Prišedši do Perasta, zvežejo ladje drugo z drugo ter napravijo od mesta do otoka polkrog, ki je s hrbtom obrnjen proti Verigam. Dokler je bil Ercegnovi z okolico v turških rokah, morali so vedno pri tem prenosu z orožjem odbijati Turke, ki so posebno prežali na to sliko. Od tod prihaja oboroženo spremstvo, ki vsako leto nastopa, a sedaj le slavnost povečuje.

V veliko ladjo prinese duhovščina sliko. Občinski načelnik stoji notri na vzvišenem mestu. Petkrat zamahne med vožnjo z belim robcem, petkrat zagrme samokresi, puške, topiči na obrežju in topovi iz Peraške trdnjave in bližnjih večjih brodov.

Glavna slavnost je pa 15. maja, in ta traja ves dan. Našo ladjo na novo pobarvamo, kupimo si zastavo na krmi in izposodimo nekoliko preprog, da se nam ne bo sramovati Prčanske, Dobroške in Peraške gospode, ki se danes tudi udeleži slavnosti v svojih lahkih čolnicah in elegantnih skalejih. Morje je vse živo samih malih bark; bokeška parobrodčica, Kotor in Risanj, sta polna ljudstva. Na tisoče je naroda. Škaljarci, Bogdašičani, Lepetanci in Tivčani so v svojih narodnih nošnjah. Po tri, da po pet let so služili po Carigradu kot težaki za to obleko. Z zlatom pretkana obleka je pa tudi vse, kar so si prislužili; nosijo jo do smrti.

Prispeli so tudi naši najjužnji državljani iz Špiča. Krasen narod je to, lepo vzrastel, visok, korenjašk. Osem ur ima samo do Kotora. Vidimo tudi junaške Arbanase (Albance); prišli so s svojimi ženami klanjat se Gospi. Lepe so te žene, bele in fine polti. Četudi ne nosijo dandanes več pokritega obraza, vendar se ne ozira nobena ne na desno ne na levo. Molče stopa vsaka za svojim možem, gospodarjem. Divno jim pa pristojta zlati okras na gornjem čelu. Jedini smo bili, da tako ukusnega ženskega lepoticja še nismo videli.

Iz Prčanja, Dobrote, Ljute, Stoliva in Lastve prihaja sama fina gospoda. Težke turške preproge pokrivajo čolnice. Priletni kapetani so pa vsi v cilindrih in frakih.

Mladina Peraška je vsa v orožju. Vodi jih junak orjaške postave. Orožje njegovo je vredno najmanj 2000 glđ. Z godbo na čelu stopajo po vojaško po mestu, pozdravljajoč s salvami cerkvene in posvetne dostojanstvenike pred njihovimi stanovanji. Cerkev je natlačena občinstva, vse se gnjete okoli Gospe, vse ji prinaša darov ter jo želi poljubiti.

Ob 11. uri se prične veličastna procesija, kakeršne še nisem videl nikjer. Godba, oboroženi Peraščani, frančiškani, duhovniki iz vse Boke s kotorskim škofom na čelu, gredo pred sliko, katero jedva nosijo štirje mladi duhovniki. Narod poljublja sliko, ves je navdušen in razvnet od pobožnosti. Tuje gospe s solzami v

očeh gledajo ta prizor. Res vse napravlja na človeka vtis, da ni pobožnejšega naroda.

Ko pa mine slavnost, je Bokelj zopet drug človek. V cerkev ravno ne sili, posebno če je slabo vreme. Na otok ga zopet ni vse leto. A v sili in nadlogi obljubi Gospi dar, da ji ga ponese 15. maja.

Na odprti obali proti Verigam je velika gnječa; vse gleda proti morskimi ožini. Pojmo bliže, da vidimo. 500 m od obale zapaziš na desčici, privezani na potopljeno sidro, petelina Mladina strelja nanj s kroglijami. Daljava je sicer velika, a Bokelji so izvrstni strelec, njih čeferdari daleč neso, pa vender ga nihče ne pogodi. Tudi jaz hočem pomeriti nanj, a prijatelj Bokelj mi pravi: „Pazi, da ne plačaš kazni“. Rastolmači mi potem, da kdor ga vstrelji, mora plačati okoli 100 litrov vina, a narod mu čestita od vseh strani. Vse leto se ponaša, da je pogodil petelina. Ker pa 100 litrov vina v današnjih slabih časih še vender precej stane, za to dober strelec rajši pomeri malo v stran.

Popoldne svira vojaška godba, nadaljuje se streljanje, narod pa posede po ladjicah ter zauživa, kar je prinesel s seboj. Gostilne so sploh jako borno oskrbljene. Mi se pa podamo k mojemu rojaku, Novomeščanu Medicu, ki je že 21 let v Boki, ne da bi bil od tedaj v svoji domovini, a slovenščine ni pozabil. Ker smo se že zjutraj pri njem oglasili, napravil nam je prav dobro kosilo. Mož se je priženil sem, a uživa v Perastu, četudi je tujec, velik ugled. Izvolili so ga prvim občinskim svetovalcem, in če bi bil hotel, postal bi bil že župan. Naj pri tej priliki omenim, da je tudi v nasprotnem Stolivju županoval nad 20 let Slovenec Hrovatin iz Ricmanj pri Trstu.

Popoldne odrinemo v uro oddaljeni Risanj ter se vrnemo šele v mraku. Perast je razsvetljen ter napravlja čaroben vtis. Bokelji so res mojstri v tej stvari. Ves otočič je kakor v ognju. Rakete švigajo po zraku, bengalični ognji čarobno razsvetljujejo že samo na sebi divno prirodo, a narod se razhaja na vse strani. Tudi mi krenemo proti Kotoru, zadovoljni z današnjim izletom. Čvrsto veslamo, ali stvar je malo težavna, ker je polno ladjic, da ne trčimo skupaj. A naš krmar, artilerijski častnik, ima bistro oko in ve, kako se je treba ogibati na morju, na kateri strani preteči počasno se vozeče. Po ladjah je vse v živem razgovoru. Lepe Prčanjke govore laško, mešajoč vedno hrvaščino, tako nekako kakor Ljubljankanke. Vse drugo govori čisto hrvaški. Naj omenim, da katoliški hočejo biti Hrvati, pravoslavni pa Srbi. Pustimo jim to, samo da bi bili bratje složni! Dandanes je že tako, da gledé narodnosti nimajo odločevati zgodovinarji, ampak dotičen narod sam.

Med potjo parkrat glasno zavriskamo, da čujemo, kako veličastno odmeva od Vrmca in Pestingrada. Drugi dan se je govorilo po Kotoru, da so bili Slovenci v Perastu. V Kotoru je namreč slovenski artilerijski bataljon. Kadar so naši fantje veseli, zavriskajo, in potem jih poznajo Bokelji. —

Jesen je nastopila. Ptice se selijo proti jugu. Najprve so prepelice; s prvim severnim vetrom hite proti jugu. Povsod preže na nje, in veliko jih pogine na potu; posebno ako ne najdejo sredi Sredozemskega morja kak brod, da se malo odpočinejo. Za njimi prihajajo lastavice v ogromnih tropah. Tudi te izvrstne letalke počivajo vsaki dan. Zvečer jih je po zvonikih vse črno; navadno ure pokvarjajo, obešaje se na kazala. Odhajajo pa zjutraj s prvo zoro. Potem prihajajo žrjavi, visoko leteč v podobi trikota; za njimi različne čaplje, sive, rudeče, bele, velike in male, žličarke, bobnarice, kvakavei. Ako je hudo vreme, počivajo malo, najrajši na močvirju okolo Prevlake, kjer so bolj varne. Ko pa veje mrzlejši veter, prikradejo se sluke in kozice; ne veš, kdaj so prišle. Ob lepem vremenu zadrže se tu po 5—8 dni. Z dobrim psom ubiješ jih v par urah po 15—20. Ko pa pri nas zmrzuje, prihajajo v Prevlako raznovrstne gosi, race, labudi. Takrat so lovci veseli, ako ni vreme preslabo in morje prenemirno.

Stalno se pa naseljujejo v Boki čez zimo tašice, modrovoljke, kraljiči, radečorepke, penice, sive in črnoglave, liščki, strnadi, kosi, in različni drozdi. A petja ni slišati, nemo tekajo okoli ter si iščejo borno hrano. Hudi časi so za drobne ptičice, posebno ako nastopi burja. Poljski škrjanci se drže skupaj v velikih tropah ter posedajo po cestah, kakor pri nas vrabei. Ako je huda zima, prigrme tudi škorcei in najraznovrstnejši močvirniki in plovci, posebno potapljavci.

Ko pa nastopijo po novem letu prvi južni vetrovi, že se vračajo isti, ki so prišli zadnji, prvi proti severu. Boljši letavci, kakor veliki močvirniki osobito storklja, najboljša letavka, se za pot iz Afrike v severno Evropo še ne zmenijo. Uporabljajo veter ter se dajo od njega nositi, kakor ladje na morju. Škorci, grlice, pribe, postolke in prepelice so pa jako upehane. Z roko jih uloviš, ko jih prinese jug. Sestradane so; vidi se jim, da je bilo v Afriki, le malo hrane. Prve lastovice gredo kar proti severu. Tudi drugi in tretji trop hiti dalje oznanjevat spomlad. Zadnje so šele naše znanke in prijateljice; ker so imele bliže, se jim ni tako mudilo. A koliko jih manjka! Veter jih je zanesel v južno Italijo, kjer so jih lačni Italijani na stotisoče pojedli.

Čez leto se drže v Boki le lastavice, srakoperji, divji golobí, kotorne, kavke in po hribih ptice ujede. Skoraj bi bil pozabil na vrabea, ki ga nikjer ne manjka. Vsako leto sem milo gledal za pticami selivkami, kako radostno hite proti severu, kjer so se izvalile. Isto veselje je tudi mene navdajalo, ko sem se čez nekoliko let selil od tod v svojo domovino. Pozabil sem že davno, kar mi ni ugajalo, a z veseljem se vedno še spominjam veselih dni in vsega, kar sem videl novega, nenavadnega.

Zimski izlet na razvaline Hudega grada. (Guttenberg).

J. Š . . r.

Človek se naveliča zimskega časa in zaduhlih sob, na katere je navezan. Zato vsakdo hrepeni, da se nasrka čistega zraka, in hiti v prirodo ali na snega prosti solnčni hrib, ker v gore ob tem času ni lahko priti.

Tako se nas je dogovorilo nekaj prijateljev, da pojdemo prihodnjo nedeljo po obedu na Hudi grad.

Nedelja je prišla, bil je krasen zimski dan. Bilo je začetkom meseca svečana. Sosedne gore je še pokrival debel sneg, a hrib sv. Jurija in hrib Hudega grada, katera sta ločena po mali dolinici, sta bila na južni strani kopna in radi tega je bila tudi hoja lažja.

Cesta na Podnart pelje iz Tržiča proti Bistrici vedno malo navkreber mimo vile Dembergerjeve in gostilne Peskarjeve do loma; tu stoji malo znamenje sv. Jurija. Pri tem se začenja na desno steza in se vije za vilo bistrško po travnikih, dalje po pobočju Hudega grada, iz katerega izvirajo hladni studenčki, do dolinice, katera meji griča sv. Jurija in Hudega grada. Tu stoji mala kapelica, lovska kapelica imenovana. Od te kapelice na levo drži steza na hrib sv. Jurija, na desno pa pelje na Hudi grad. Od tod je malo bolj strm pot, po katerem pridemo na severozahodni strani na razvaline skozi podrto obzidje.

Južna in vzhodna stran je skoro nepristopna zaradi pečin, na katerih stoji grad nekdanj mogočnih Paradajzarjev.

Nekdanji pravi vhod je bil od severovzhodne strani, kakor kaže stolpova podrtina. Na sredi razvaline je zasut vodnjak. Pred več leti je v to vodnjakovo globočino padlo živinče, vsled te nesreče so ga zasuli. Ljudje pripovedujejo, da so v ta vodnjak skrili zaklade, predno je sovražnik razdejal grad. Zid tega gradu je še jako trden. Ko so leta 1885. gradili predilniško tovarno v Tržiču, so hoteli kamenje tega zidu uporabljati in začeli zid z dinamitom streljati; pa to ni imelo zaželjenega uspeha in zato so delo opustili.

Ko smo si ogledali gradu notranje zidovje — o gradu samem je malo sledu — smo se podali na vrh zidovja ter pri toplih solčnih žarkih ogledovali okolico in si ta ali drugi predmet v prirodi drug drugemu razlagali. Razgled čez krasno Gorenjsko je lep, četudi hrib ni visok.

Prijatelj I. začne pripovedovati pravljico o zakleti grajski hčeri, katera je razširjena med prostim ljudstvom, takole:

Neko jutro je šel bistriški cerkovnik k sv. Juriju dan zvonit. Ko dospe do studenčnih izvirkov, vidi tam ležati veliko kačo, poleg nje pa velike košare cekinov. Kača nagovori cerkovnika z milo presečim glasom: „Jaz sem zakleta grajska hči, in lahko me rešiš, za plačilo pa dobiš vse te cekine. Pojdi pa k potoku in si vreži tri vrbove šibe, katere so zrastle v enem letu; s temi šibami pridi o polnoči na grad in udari me z vsako šibo trikrat in rešiš me. Ko bi se ti tudi grozila, ne straši se me.“

Cerkovnik si vreže pri potoku tri vrbove mladike in gre ob napovedani uri na grad. Kača se mu sikaje in žvižgaje privali nasproti, da so se cerkovniku kar lasje ježili in se je jel strahu tresti, pa vendar se ohrabri in začne tepsti kačo; čim več udarcev ji je dal, tem hujši se je zvijala in sikala. Z dvema šibama je že opravil, ko pa začne z zadnjo, tretjo palico, se je pa kača tako zgrozila, da je cerkovnik izgubil pogum in zbežal. Ko beži po hribu navzdol, sliši s grada obupen glas: „Nesrečni človek, kateri nisi imel toliko poguma, da bi bil mene še enkrat udaril, in bila bi rešena muk, ti pa bogat in srečen“! Na te besede vrže veliko skalo v vznožje tega hriba z besedami: „Na tej skali zraste drevo, iz katerega naredé zibel, in deček, kateri bo ležal v tej zibeli, bode me šele rešil“. Na veliki skali raste res drevesce, katero stare ženice kažejo kot rešilno drevo. To pa radi neplodovitosti ne more takšno zrasti, da bi se deske rezale iz njega, toraj bo grajska hči morala vedno čuvati svoje zaklade.

Nadalje pripovedujejo, da se o polnoči na razvalinah spečemu prikazujejo številke, katere gotovo zadene pri stavi v loteriji.

Mimogrede omenjam, da je loterijstvo zelo razširjeno v Trziču. Neki strasten loterijec, kateri se bi bil rad opomogel s kako terno, nagovori svojega srčnejšega tovariša, da bi šla gori spat. Določila sta za to soboto, ker bo ta dan luna pozneje vzhajala.

Soboto zvečer gresta pri čarobnem mesečnem svitu ob 11. uri po noči na Hudi grad. Loterijec je bil oborožen zoper hude duhove z molekom in blagoslovljeno vodo, tovariš pa s samokresom. Loterijec, kateri se je poprej navlekel rakije za korajžo in z namenom, da bi hitro zaspati mogel, je poškrpil z blagoslovljeno vodo zemljo in se vlegel ter res kmalu zaspal. Njegov tovariš je med tem stal na straži. Sove so začele skovitati in zbudile loterijca; v njegovo veliko žalost se mu ni ničesar sanjalo in tako sta trud in terna splavala po vodi.

Po teh in drugih pogovorih smo se podali navzdol proti Bistrici v gostilno Lov. Aljančiča in pri rujnem vineu nadaljevali pogovore.

Zakon v varstvo planik in kraljeve rože po Kranjskih planinah. V deseti seji kranjskega deželnega zbora dne 15. februarja je poročal poslanec Lenarčič v imenu deželnega odbora o tem predlogu:

Visoki deželni zbor!

Slovensko planinsko društvo je podalo deželnemu odboru obširno poročilo o svojih opazovanjih, po katerih se more soditi, da preti najkrasnejši cvetki naših planin, to je planiki, sčasoma popolno izmrtje, ker dobička željni domačini in tudi tujci pohajajo naše planine, da naberó po cele koše planik, večinoma seveda s koreninami, katere potem za drag denar letovišnikom in raznim društvom prodajajo.

Na Črni Prsti v Bohinju, kjer je pravi vrt za planike, ima nek tujec iz Goriškega vsako leto bogat plen, ker na tisoče planik s koreninami izruje in te potem zasaja v navlašč za to prirejeni vrt in razpečava v Gorico in na Laško. Na Rodici v Bohinju jih nekdo nabira in prodaja sicer po slepi ceni, ker zahteva za šopek, v katerem je nad 200 cvetk, le 10 kr.

Če se bo pustilo vse to še nadalje, tedaj se pač sme trditi, da sčasoma o planikah na Kranjskem ne bo niti govora več.

Odbor Slovenskega planinskega društva je mnenja, da bi se tej nevarnosti vsaj nekoliko izognilo, če bi poseben zakon vzvel v varstvo te cvetke naših planin.

Na Kranjskem se nahaja dalje, in sicer v Polhovgrajskih dolomitih še neka druga redka cvetka, ki je istotako v nevarnosti, da se sčasoma popolnoma uniči. Ta cvetka je „kraljeva roža“ (*Daphne Blagayana*) in se razun v Bosni edino le v navedenem pogorju nahaja. Cele košarice teh cvetk romajo v Ljubljano in vrtnarji ž njimi precejšno kupčijo delajo. Tudi ta kras naše zemlje je vreden, da ga štiti poseben zakon.

Zakon za varstvo planik ima dežela Goriška in prav letos predložil je tudi štajerski deželni odbor enak zakon štajerskemu deželnemu zboru. Bati se je namreč, ker se na Štajerskem potem ne bo več moglo tako očitno trgati planik,

da se bodo iz Kranjskega tje kaj eksportirale.

Zato smatra deželni odbor, da je umestno in potrebno, v varstvo planik in kraljevih rož izdati poseben zakon, ter predlaga:

Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

1. Priloženi načrt zakona se odobri.
2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu načrtu zakona Najvišje odobrenje.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani dne 29. januarija 1898.

Zakon

veljaven za vojvodino Kranjsko,

o varstvu planik in kraljeve rože.

§ 1. Izkopavanje in izruvanje planik (*Gnaphalium Leontopodium*) in kraljeve rože (*Daphne Blagayana*) s koreninami, kakor tudi prodajanje takih rastlin s koreninami je prepovedano.

§ 2. Izvzeti so samo slučaji, ako se nabirati rastlini v znanstvene svrhe. Imeti pa mora nabiralec v to dovoljenje dotičnega političnega okrajnega oblastva.

§ 3. Na planike in kraljeve rože, vzgojene na vrtovih, se ta zakon ne razteza. Lastnik takih rastlin se mora izkazati s potrdilom občine, v koji se ti rastlini umetno vzgajati.

§ 4. Prestopek predpisa § 1. kaznuje se od političnih oblastev z denarno glôbo od 1 do 10 gld., v ponovljenem slučaju do 25 gld.

Tudi se dotičniku odvzamejo rastline.

Denarna glôba pripada ubožnemu zakladu one občine, v kateri se je dotičnik prijel. Ako je denarna glôba neiztirljiva, se odmeri primeren zapor.

§ 5. C. kr. žandarmerija, kakor tudi v varstvo poljedelstva in gojzdarstva nameščeno nadzorovalno osebje ima dolžnost, vsak opažen prestopek tega zakona naznaniti županu, oziroma politični oblasti.

§ 6. Mojima ministroma za poljedelstvo in za notranje stvari je naročeno izvršiti ta zakon. — Pri glasovanju so predlog soglasno vzprejeli.

		gld.	kr.
A. Zastanki in terjatve.			
1	Zaostale udnine	108	—
2	Terjatve	102	98
3	Predplačila (žel. vozni listki)	32	—
B. Vrednosti.			
4	Zaloga društvenih spisov	170	—
5	Zaloga spominskih knjig in tiskovin:		
	a) Osrednjega društva	20.—	
	b) Češke podružnice	30.—	
	c) Savinske podružnice	18.—	68
6	Klišeji		59
7	Knjige, časopisi, slike in zemljevidi:		
	a) Osrednjega društva	210.—	
	b) Savinske podružnice	267.—	477
8	Zaloga novih napisnih tabel*)		120
9	Zaloga provijanta:		
	a) Osrednjega društva	60.—	
	b) Savinske podružnice	34.—	94
10	Razni inventarski predmeti:		
	a) Osrednjega društva	100.—	
	b) Češke podružnice	31.—	
	c) Savinske podružnice	63.—	194
11	Vrednostni papirji:		
	a) Savinska podr.: delež zadruga „Rinka“	100.—	
	b) Kamn. podr.: hranilna knjžica	8.—	108
12	Posestva: C. Posestva in koče.		
	a) Osrednjega društva	221.—	
	b) Savinske podružnice	5.—	226
13	Koče z inventarjem:		
	a) Aljaževa koča	450.—	
	b) Kocbekova „	2080.—	
	c) Mozirska „	450.—	
	d) Orožnova „	1200.—	
	e) Staničevo zavetišče	310.—	
	f) Triglavsko koča	5400.—	
	g) Vodnikova „	875.—	10765
14	Razne vrednosti (Sav. podr.)		200
D Gotovina.			
15	Končna gotovina l. 1897.:		
	a) Osrednjega društva	30·85	
	b) Češke podružnice	507·79	
	c) Radovljiške podružnice	34·40	
	d) Savinske „	1·49	
	e) Soške „	47·97	622
	Skupaj		48
		13346	

V Ljubljani, dné 14. februarja 1898.

*) Koli in napisne table se ne izkazujejo kot imovina.

imovine

društva konec 1. 1897.

Pasiva

	gld.	gld.
1 Pasiva osrednjega društva	4186	72
2 " Češke podružnice	122	30
3 " Rađovljiške podružnice	704	48
4 " Savijske podružnice	894	60
5 Čista imovina	7438	38
Skupaj		
	13346	48

Fr. Orožen,
načelnik.Jos. Hauptman,
tajnik.Iv. Macher,
blagajnik.

Društvene vesti.

Poročilo o petem rednem občnem zboru „Slov. Plan. društva“. (Konec). Podružnice lepo napredujejo in rastejo. Najuzornejše uspeva in neumorno deluje Savinska podružnica, katera si je Savinske planine popolnoma osvojila. Pod razumnim varčnim in uglednim vodstvom načelnika, gospoda Fran Kocbeka, dosegla bode podružnica še mnogo uspehov. Vsa podružnična poročila bomo priobčevali v Vestniku. Vzlic velikim zaprekam lepo uspeva Soška podružnica pod uзорnim odborovim vodstvom, kojemu predseduje naš vrli rojak dr. Fr. Triller. Podružnica sedaj nabira sredstva, da čim prej prične z večjim delom. Radovljiška podružnica, ki ima v središču naše krasne Gorenjske svoj sedež, se tudi trudi, da ne bi zaostala za drugimi. Kamniška podružnica ima pa pri ljudstvu premalo zaslombe, da bi mogla uspešneje delovati in se bolj razvijati, a upamo, da se tudi tu razmerje zboljša.

O delovanju markacijskega odseka in o zaznamovanju potov v občē omenjamo, da smo nad 100 potov nekoliko na novo zaznamovali, nekoliko popravili, ter nad 80 novih napisov postavili.

Društvo je tudi na raznih, za naše delovanje važnih krajih, nakupilo stavbeni prostor, da bode moglo, kadar bode ugoden čas, postaviti kočē, zavetišča ali drugače razpolagati s prostorom.

V raznih gostilnah, kamor hribolazci in tujei zahajajo, razpoložili smo društvene spominske knjige. Preskrbeli smo svojim članom vožne listke z znižano voznino. Tudi smo dajali dijakom legitimacije za brezplačno bivanje in nočevanje v svojih kočah.

Pospeševalo je društvo znanstvena dela s tem, da je podajalo statistične izkaze, prepuščalo brezplačno kočē za bivanje itd. Sploh je odbor porabil vsako priliko v to, da je pospeševal slovensko turistikō.

Ohranili smo v društvu edinost in slogō. In ravno to je največ pripomoglo, da se je društvo v kratki dobi petih let tako sijajno in ugodno razvijalo.

Na hude in pikre napade svojih nasprotnikov odbor ni odgovarjal. Naše geslo je bilo, je in ostane, mirno vztrajno in previdno delovati v korist mile domovine.

Koncem tega poročila šteje si osrednji odbor v sveto dolžnost, da se spominja velikodušnih dobrotnikov, sotrudnikov in pospeševalcev prekoristnega „Slovenskega planinskega društva“.

Prostora bi zmanjkalo, ko bi hotel odbor vsacega dobrotnika in njegove zasluge le omenjati. Omenjamo tedaj le nekatere, katerim smo posebno hvaležnost dolžni. Tako visoki deželni zbor kranjski, slavno mestno občino ljubljansko, preljubeznjive nabiralec in darovalce za naše društvene namene, velecejenjene pisateljice in pisatelje, ki so naš Planinski Vestnik s tako umestnim in krasnim gradivom polnili; dalje vse one, ki so se trudili za ustanovitev nove podružnice, novih odsekov; one, ki so delovali na markacijskem in reklamnem polju, kakor tudi vse one imenovane in neimenovane, ki so v občē pripomogli, da je „Slovensko planinsko društvo“ tako uspešno delovalo in se tako krepko razvilo. Iskreno pa prosimo danes vse one, katere smo morda, seveda nehotē, izpustili, da blagovolijo našo najtoplejše zahvalo sprejeti.

Vse imenovane in neimenovane dobrotnike, sotrudnike in pospeševalce slednjič iskreno prosimo, da blagovolijo zvesti ostati „Slovenskemu planinskemu društvu, ki zastavlja vse svoje moči v prosep potrebnē, prekoristne in lepe ideje slovenskega planinstva“.

Letno poročilo je zbor z odobravanjem in navdušenjem vzprejel.

Potem je poročal blagajnik Ivan Macher o glavnem računskem sklepu in o društveni imovini. (Glej strani 25, 26, 42 in 43.) Račune sta pregledala in odobrila preglednika računov gg. Klein in Verhune. Tudi slavni zbor je to poročilo s priznanjem odobril.

Pri zadnji točki vzporeda je predlagal g. I. Mandelj resolucijo, kako bi društvo proslavljalo petdesetletnico cesarjevega vladanja. Razgovora se je udeležilo več društvenikov, ki so podali več primernih nasvetov, katere uvažuj odbor. Potem se je prebral brzōjavni pozdrav Savinske podružnice in z navdušenjem sprejel pozdrav č. g. Aljaža, ki se sedaj zdravi v ljubljanski bolnici. Ker se ni nihče več oglasil, zahvalil je društveni načelnik vse navzoče za

prijazno udeležbo in potem zaključil zborovanje. —

Poročilo o delovanju Češke podružnice „Slovenskega planinskega društva“ v l. 1897. Le to poročilo obseza pripravljajno delovanje podružnično za dobo od julija do decembra 1897., ker je bila naša podružnica stóprav julija meseca ustanovljena. V tej kratki dobi ni bilo pričeti takoj z intenzivno delavnostjo, kakoršno razvijajo vsa planinska društva v poznejših letih svojega obstanka — v turistiških mesecih. Potrudili smo se pa, da osiguramo dobro finančno podlago in pričnemo v kratkem s kakim podjetjem, važnim za prospeh Planinskega društva, in smo skrbeli, da pomnožimo število članov. Danes šteje naša podružnica 13 ustanovnikov in 95 rednih članov; ti člani tvorijo jedro čeških alpinistov. Agitacija in društveni shodi, pri katerih se je odbor posvetoval o tem, kaj naj ukrene, so izpolnili poletno dobo.

Pravo delovanje je pričelo septembra meseca. Ukrenilo se je, naj se prirejajo vsak mesec družbinski večeri s predavanjem in drugim vznesenim vzporedom. To se je doseglo in sme odbor reči, da pripomorejo taki večeri mnogo namenu podružnice, imajo stalen krog posetnikov, ki se vsak mesec množi in se že prav dobro opažajo v elitni družbi praški.

Na prvem večeru oktobra l. 1897. je predaval podružnični predsednik, prof. dr. Karel Chodounský o kranjskih in tirolskih Alpah in temu je sledila projekcija alpinskih diapositivov, ki je prav srečno izpala. Novembra se je vršilo predavanje dr. Bohuslava Franta „Slike iz Slovenskih Alp in Tur. Decemberski večer smo izpustili z ozirom na razmere in na policijske prepovedi, vladajoče takrat v Pragi. Nastopni večer je imel na vzporedu predavanje g. Leopolda Mareša „Breithorn in Col du Géant“. Svečana meseca bo predavanje dr. Rikarda Lindnera „alpska causeria“, marca meseca e. k. stavbinski svetnik Jan Rybář „o Krasu“, aprila pa se priredi mala turistiška razstava in splošen razgovor o planinskem potovanju, posebno v Slovenskih planinah.

Odbor češke podružnice je naprosil klub čeških poslancev v državnem zboru, naj podpira peticijo, predloženo v zadevi gradnje ceste iz Železne Kaplje v Solčavo. Klub je poveril to zadevo poslancu Kaftanu.

Po dijaških demonstracijah, naperjenih proti prof. Frischaufu v Gradcu, je poslal odbor napadenemu čislannemu profesorju dopis, v katerem izraža svoje simpatije, pripoznavajoč njegove zasluge za Slovenske Planine. Odgovor prof. Frischaufa svedoči o blagih namenih tega alpinista.

Odbor je naročil velike mape o Kranjski, Štajerski in Koroški.

Po predsedniku je bil izdan poseben seznam letovišč v Slov. alpah, ki se vpošlje vsem prijateljem potovanja in časopisom, da se napelje češke turiste v slovenske kraje.

Odbor pripravlja priročno knjigo za turiste s posebnim ozirom na turiste v Slovenskih Alpah. Le-ta knjižica, ki se izda v najbližji dobi in bo obsezala razven koledarja za turistiške mesece praktične nasvete in pouk za alpiniste, seznam mnogih tur, ki jih je moči v Slov. alpah napraviti, seznam slovenskih vodnikov in taks, poštna in druge zveze v Slov. Alpah, kočje Planinskega društva i. t. d.

Izda pa odbor tudi dopisnice s pogledi iz Slov. Alp, prepričan, da se s tem pridobi tudi materijalen dobiček, radi potrebnih fotografij je stopil odbor z osrednjim odborom v zvezo.

Nameravamo izdati tudi alpski almanah, vendar smo pa odložili izvršitev te namere, eziraje se na to, da je združen s tako izdajo precejšen izdatek in oziraje se na to, da se izda priročna knjižica za poznejšo dobo.

Nameravamo tudi prirediti velik reprezentacijski slovenski večer, katerega bi se udeležili slovenski in češki krogi. V tej zadevi naprosili smo osrednji odbor za največjo moralno podporo in stopimo ž njim v tem oziru v dogovor.

Odbor podružnice je nadalje sklenil, naprositi osrednji odbor, da bi časoma poskrbel izdajo specialnih zemljevidov (bodisi v istem merilu 1:75.000 ali 1:50.000) iz okrožja Slovenskih Alp v izključno

slovenskem jeziku. Občni zbor podružnice je ta nasvet odobril in ga za to podajamo sl. osrednjemu odboru v pretres. Podpira to idejo okolnost, da so izdali na Češkem že marsikateri okraji in občine te karte v izključno češkem jeziku. Po tukajšnih izkušnjah bi trebalo, da stori tako kaka občina (n. pr. ljubljanska) v šolske namene; v tem slučaju bi bilo zagotovljeno, da izdela vojaški geografski zavod te zemljevide v slovenskem jeziku. Naša podružnica obljublja, da pripomore s svojimi izkušnjami k rešitvi vprašanja, kako bi se ta namera izvršila. V svrhu delnega pokritja stroškov bi pa zagotovila prodajo izvodov v izdatnem številu.

Letošnje poletje pridejo vsi naši odborniki v Slovenske Alpe, da izberejo prostor za prvo češko kočjo, katero namerava zgraditi podružnica. Kdaj in kje in s kolikimi stroški da se to izvrši, je odvisno od sporazumljenja z osrednjim odborom, katerega naprosimo, da nam po končanem potovanju odkáže kraj delovanja.

Za sedaj naj vzame slavni odbor na znanje naše prizadevanje, da hočemo posušeno pospeševati namen Planinskega društva in s tem hkratu stvar bratskega naroda, ki goji prisrčne simpatije do nas in do katerega nas veže odkritosrčna ljubezen.

Novi člani.

I. Osrednjega društva:

Pfeifer Henrik, voditelj stenografske pisarne v Ljubljani.

Pintar Ivan, notarski sollicitator v Ljubljani.

Vidic Alojzij, trg. knjigovodja v Ljubljani.

Zorman Josip, trgovčev sin v Ljubljani.

Stupan J. lastnik kavarne „Valvazor“ v Ljubljani.

Kramar Friderik, učitelj v Škofji Loki.

Dr. Munda Fran, odvetnik v Ljubljani.

II. Savinske podružnice:

Dr. Ivan Šlander, zdravnik v Gornjem Gradu.

Darila. „Osrednjega društva“: Slavna okrajna posojilnica v Kamniku 10 gld., sl. posojilnica v Mariboru 20 gld., sl. posojilnica v Framu 5 gld. Za Triglavsko pot: gospica Sofija Rant 1 gld. Skupaj 36 gld. Srčna hvala!

Darila. Slavna posojilnica v Radovljici je darovala „Radovljiški podružnici“ Slov.

planin. društva izdaten znesek 40 gld. Za to velikodušno podporo se najiskrenejše zahvaljujemo.

Darila. „Savinski podružnici“ so podarili: Slavna okrajna hranilnica v Slovenj-gradu 10 gld., slavna posojilnica v Vitanju 5 gld., g. Josip Pirš v Mozirju „Planinski Vestnik“ 1. 1897. Hvala jim!

† **Viktor Globočnik.** Umrli je dne 4. marca t. l. v Kranju g. notar in deželni poslanec Viktor Globočnik, ki je bil zvest in vnet podpornik in član našemu društvu. Pogreba se je tudi udeležilo odposlanstvo Slov. planin. društva in blagega ranjkega spremilo k zadnjemu počitku na pokopališče, s katerega imaš veličasten razgled na gorenske planine. Mirno počivaj

„v zemlji slovenski, v predragi deželi,
Ki si jo ljubil presrčno ves čas!“

† **Martin Brilej.** Umrli je dne 7. marca t. l. član Slov. planin. društva g. Martin Brilej, trgovec in posestnik na Vrhniki. Časten mu spomin!

Razgledne dopisnice. Naše društvo je izdalo dvoje razglednih dopisnic. Prva predstavlja Ljubljano po noči. V okvirju je popolnoma črn prostor, poleg tega je električna svetilka obločnica in škatlica užigalic družbe sv. Cirila in Metoda; spodaj je pa društveno znamenje „Slovenskega planinskega društva“. Dopisnica ima napis: „Pozdrav iz Ljubljane po noči“. Druga dopisnica ima troje slik. Prva slika nam predočuje II. Klansko (Belopeško) jezero, nad tem pa vidimo orjaški Mahgärt. Druga slika kaže Bleško jezero z otokom in cerkvico, v ozadju pa krasne snežnike. Na tretji sliki pa je močno Triglav. Napis dopisnici je: „Slov. plan. društvo 1897“. Slike, katere je izdelal gospod c. in kr. stotnik Jeglič, so tako krásne in naravne, da jih vse občuduje. Bodi tudi na tem mestu gospodu stotniku iskrena hvala za njegovo požrtovalnost.

Dopisnice ima v zalogi gospod Josip Petrič. Cena dopisnici je 5 kr. na drobno, na debelo (vsaj 100) pa po 3 $\frac{1}{2}$ kr.

Spominsko knjigo je razpoložilo naše društvo pri Sv. Katarini v gostilni „pri turistu“ na izrečno željo gostilničarja g. Jurija Dobnikar-ja.

V spominsko knjigo „Slov. planin. društva“ v Hudi luknji (Nadvojvode Ivana jami) pri Slovenj. Gradcu na Spod. Štajerskem se je leta 1897. upisalo 145 obiskovalcev. Po njih bivališču se razdelé — kolikor jih je namreč bivališče upisalo — na naslednje dežele: Štajersko, Koroško, Kranjsko, Tirolsko, Hrvatsko, Ogersko, Moravsko, Bukovino, Dolenje Avstrijsko, Badensko, Bavarsko in Ameriko (Boston). Seve da se je upisala znabiti jedva desetina obiskovalcev. Več društev (kakor pevskih i. t. d.) je le po enem zastopniku upisanih i. t. d. Upamo, da znatno naraste število obiskovalcev romantične prirodne votline, ko se dogradi železnična proga Velenje—Sp. Dravograd in ko bode hlapon tesno mimo „Hude luknje“ pihal. To prav srčno želimo vrlemu lastniku, znanemu rodoljubu, Ivanu Vivodu, ki veliko stori v ta namen.

I. P.

Spominsko knjigo razpoložilo je naše društvo v novo otvorjeni gostilni člana „Slovenskega plan. društva“ gospoda F. X. Peteka na Ljubnem.

Vodnika za Gorenjsko sestavlja „društvo za povzdigo prometa tujcev na Bledu“. Izide najprej v nemškem jeziku. Natančno bodo opisane v njem tudi kočé in pota Slov. planin. društva.

R.

Kapela pri izvirku Kamniške Bistrice, o kateri smo že poročali, je dozidana in se spomladi slovesno blagoslovi.

Slap Savice. Marsikoga bode morda zanimalo, da slap Savice po zimi popolnoma usahne. Predno zopet stanovitno priteče, navadno poprej trikrat privre in zopet odneha. Odkar je zadnjič ponehal, se še ni prikazal.

R.

Na Stolu prebiva oskrbovalka Valva-zorjeve kočé vso zimo v njej. Kdor še ni bil ogledat si zimske panorame skoraj polovice Gorenjske, temu priporočamo ta zanimivi užitek, ki je sosebnost ob jutranji zarji krasen. Ker je pot do kočé vedno dosti zvožena, dospeti je do nje od Žerovnice prav lahko v poldrugi uri.

R.

Česka podružnica „Slov. planin. društva“ bode v kratkem izdala dopisnice s podobami slovenskih planinskih pokrajin,

razgledov in prirodnih znamenitosti. V to svrhu ji je poslal osrednji odbor razne slike in razgledne podobe (panorame.) Nadalje je izdala seznamek letovišč po Slovenskih planinah in Tatri s pozivom, da bi češki turisti in letovičarji rajši zahajali v te kraje nego v tujino. Omenja tudi gostilne in gostilničarje po narodnosti, ceni itd. V posebnem oklicu češkemu občinstvu omenja dosedanje uspehe in poroča o namerah in delovanju za tekoče leto.

Radovljiska podružnica. Pri zadnjem občnem zboru je odložil načelnštvo naše podružnice nje ustanovitelj g. dr. Janko Vilfan, ki jo je požrtvalno vodil do konca svoje triletne dobe. Odkar je naša podružnica nastala, zahajal je vsako leto z iskrenim veseljem in navdušenjem na naše planine in se navduševal za našo planinsko stvar in jo podpiral ob vsaki priliki. Uspehi niso izostali: Vodnikova kočá, ki je otela naš Triglav na Bohinjski strani, gradila se je za njegove dobe. Le žal, da je imel za nadaljno energično delo v odboru premalo zaslonbe. Iz srea želimo, da si ohrani ono gorečnost za našo stvar tudi nadalje, kar bode gotovo v največjo korist podružnici sami in slovenskemu planinstvu sploh. Na mnogaja ljeta!

R.

Kolesarski odsek Slov. planin. društva. Slovensko planin. društvo ima že svoj reklamni odsek, a umestno bi gotovo tudi bilo, ko bi se pod okriljem osrednjega odbora osnoval kolesarski odsek.

Bicikelj si je kot prometno sredstvo pridobil zelo veliko prijatelj, in število teh raste, kakor glive po dežu. Tudi med člani Slov. planin. društva je precej kolesarjev. Da bi se ti medsebojno bolje spoznavali in narejali skupne izlete in te nekoliko na kolesih po dolinah, nekoliko „per pedes“ v planinah, to bi bil namen kolesarskega odseka.

Toda ne le izleti po krasni naši domovini bi se lahko proizvajali, temveč tudi večja potovanja izven slovenske zemlje bi se lože skupno izvedla, kakor doslej.

Jaz si mislim ta odsek tako-le:

Odsekov član more biti vsak kolesar, ki je tudi član Slov. planin. društva, bodisi da že pripada kakemu kolesarskemu društvu oziroma klubu ali ne.

Vsak član tega odseka dobi posebno znamenje, po katerem se posamezniki spoznavajo, in vsak član plačuje neznamenit prispevek za upravne stroške vodstva kolesarskega odseka.

Da bi se ta predlog uresničil še pred pričetkom kolesarske sezone, naj bi oni člani Slov. planin. društva, ki prebivajo v Ljubljani in so kolesarji, se o tej zadevi posvetovali in potrebno ukrenili. O.—ij—

Razne vesti.

Južna železnica je začela nedavno izdajati svoje naredbe tudi v slovenskem jeziku. Izšla so že slovenska določila o izdaji raznih vozniških listov (povratnih, začasnih, naročenih, dijaških i. t. d.), o rabi raznovrstnih voz, o oddaji in vožnji prtljage, psov in pa druga različna naznanila, ki so važna za popotnike. Slovensko planinsko društvo, kateremu je namen pospeševati in olajševati potovanje po naših krajih, pozdravlja prav iskreno ta priobčila južne železnice, ki je z njimi jako ustregla našemu potujočemu občinstvu in priznala našemu jeziku pravico, katera mu gre po slovenskih krajih.

Zadruga „Rinke“ odbor je imel dne 26. decembra 1897. l. sejo, v kateri je sklenil, naj se zgradba hotela „Rinke“ še odloži za eno leto, da se v tem času izboljšajo cestne razmere. Zadruga, pa tudi občine Ljubno, Luče in Solčava mislijo prositi slavni okrajni zastop Gornjegrajski, da bi prevzel cesto iz Ljubnega v Solčavo med okrajne ceste 2. razreda. To je vsekakor najvažnejša stvar za pospešitev prometa ter za povzdigo hotela, ker morajo biti najprej dobre ceste, ako hočemo turiste privabiti v naše kraje.

Odbor je tudi sklenil, naj se vsak prijatelj lepe narave, vsak rodoljub v svojih krogih in med svojimi znanci potrudil, da se nabere dovolj deležev za zgradbo hotela. Marsikom se stvar še zdaj ne zdi važna, zato se kaže neka zaspianost ali premalo zanimanja. Vendar utegne ravno turistika z zgradbo hotela postati še velike važnosti v narodno-gospodarskem oziru na Gornjegrajski okraj; zatorej je pač vredno, to podjetje krepkeje podpirati z vplačevanjem deležev. Z drugo „Rinko“ priporočamo najtopleje vsem pravim rodoljubom in prijateljem krasne prirode.

Plazovi. V dolini „Vrata“ pod Triglavom videti je ob solčnih dnevih koncem tega meseca in aprila plazove, kateri drčijo s Triglava, Čmir-a in Steinerja. Plazovi silno bobne ob skalovju, na katerem se deloma zdrobe ali pa tudi velike skale seboj trgajo. Ako se del plazu razprši ob solčnem žarku, vidi se mavrica jako lepo. Sploh so ti prizori veličastni. Iz bližine „Aljaževe kočee“ je te prizore jako pripravno in popolnoma varno opazovati.

Književnost.

Panorama von Monte Maggiore. Ta panorama, katero je po naravi risal A. Baumgartner, je izdal A. Silberhuber na Dunaju, ki je opisal Učko tudi s turističnega stališča. Pri risanju panoram je najtežavnejše delo določevanje posameznih vrhov in krajev. To težavno delo je izvršil obče priznani veščak vseučiliški profesor gospod dr. J. Frischauf v Gradcu, za kar mu bodo gotovo hvaležni vsi prijatelji znamenite Učke s krasnim razgledom čez Kvarnerske otoke in Istro. Panorama se dobiva v knjigarn. R. Lechnerja na Dunaju za 1 gld.

„Časopis turistů“. Číslo. Vsebina: Studentská výprava do Pařížské r. 1900. — Z Paříže. — Drobnosti. — Chýnovská jeskyně v Pacové hoře na Táborsku. (Fr. Nekut). — Turisté a hrady. (Aug. Sedláček). — O vycházkách na středných a odborných školách v zemích koruny České. (A. Kostinec). — Návštěva studentských nocleháren. — Zápis o mimořádné valné hromadě KČT. — Zprávy spolkové. — Různé zprávy. (Med drugimi: Z českého odboru slovin. alpského družstva).

Na znanje! Udnina „Slov. plan. društva“ znaša na leto 3 gld., poleg tega zneska plača nov ud tudi 1 gld. vpisnine; ustanovnik plača 30 gld.

Udje vseh podružnic plačujejo društvenino svojim odborom.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi udje brezplačno; neude stane na leto 2 gld., dijake samo 1 gld. 20 kr.

Listki za dokaj znižano voznino od Ljubljane do Divače, Št. Petra in Il. Bistrice in obratno dobivajo udje pri g. Sokliču, klobučarju v Ljubljani „Pod trančo“. Pri vožnji treba se izkazati z našo „izkaznico“ in pridejano fotografijo.

**Novo urejena lekarna
PRI MARIJI POMAGAJ
M. Leustek**

*v Ljubljani na Reseljevi cesti št. 1
(poleg Mesarskega mosta)*

prilporoča svoja zanesljiva, sveža in preizkušena zdravila, kakor tudi vse v farmacovitiško-higienično stroko spadajoče izdelke, kateri so v zalogi vedno v najboljši kakovosti.
Za turiste privlačni lekovi v zavojih.

J. BONAČ,

*v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah
št. 6 zraven nove pošte,*

prilporočam vladno svojo **trgovino s papirjem** in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigovезnici** izdelujem **vezi prilproste in najfajneše**.

MARIJA PLEHAN,

*svečarica in lečarica v Ljubljani
na Sv. Petra cesti št. 63,*

prilporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščice.

Kupuje med v panjih in vosek.

Vinko Čamernik,

*kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
(zal. ga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),*

*prilporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.*

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Brata Eberla,

*pleskarja c. kr. drž. in c. kr. prič. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,*

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resčno in fino, izvršitov točna in po najnižjih cenah.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

prilporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni**.

Adolf Hauptmann

*v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.*

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

HUGON IHL

v Ljubljani, Spitalske ulice št. 4,

prilporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste suknene in manufakturnega blaga na debelo in na drobno po **nanižih cenah**.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

prilporoča

svojo na novo urejeno delavnico za **Florjansko cerkvičo v ulicah na grad št. 7**, v naročitev vsakovrstnih **strugarških koščeni, roženi in drugačinih izdelkov**, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani,
v Igrških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dv. rane in razne druge prostore, dalje modelnasta ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznano dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznano izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za turiste.

• Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Av gust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.

Priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrožbo je naj olje preskrbljeno.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo št. 1.

priporoča svoj bogato zalogo **optični zavod** in svojo novourejeno **fotografsko manufakturno**, preskrbljeno za najnovejšimi aparati in v to stroko spadajočimi pritiskalnimi, po tovarniških cenah.

J. Klauerjev
planinski liker

iz krasjških gorskih zelišč,
imenovane.

Triglav,

je izvrstna pijača najboljše-
šega okusa. Triglav vpliva
jako dobrodojno na želodec
in čudovito poživlja telo.
V njem ni nobene snovi,
ki bi količikaj škodila
zdravju. To so dokazale
kemične preiskave prof.
B. Knapitscha,
ravnatelja c. kr. presku-
šališča v Klosterneuburgu,
prof. dr. L. Koeslerja,
in ravnatelja c. kr. presku-
šališča na Dunaju, dr.
E. Meisla.

Vsi ti strokovnjaki
so izrekli, da je Triglav
izboren liker.

Pristni Triglav

se dobiva
v malih in velikih stekle-
nicah s posebno
varstveno znamko
samo pri izdelovalcu,
trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.